

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lipca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z wniosku B.S.
przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw
Wewnętrznych w W.
o wysokość emerytury policyjnej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 25 lipca 2017 r.,
skargi wnioskodawcy o stwierdzenie niezgodności z prawem
wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 17 grudnia 2014 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania;**
- 2. zasądza od wnioskodawcy na rzecz pozwanej kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 9 sierpnia 2013 r. Sąd Okręgowy w W. w sprawie B.S. przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W. o wysokość emerytury policyjnej oddalił odwołanie wnioskodawcy od decyzji organu rentowego z dnia 1 grudnia 2009 r. Powyższy wyrok Sądu Okręgowego apelacją zaskarżył B. S..

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 17 grudnia 2014 r. oddalił apelację, dzieląc ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd pierwszej instancji, a także

aprobuje ocenę prawną zaistniałego sporu.

Skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia wniosł wnioskodawca, wskazując na naruszenie:

- prawa materialnego, to jest art. 15b ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 708 ze zm., dalej jako ustawa o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy) przez błędną wykładnię i przyjęcie, że skarżący w czasie nauki w Akademii Spraw Wewnętrznych w W. oraz podczas pozostawania w dyspozycji Szefa WUSW w T., pełnił służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnieniu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 1721), skoro wówczas wnioskodawca nie pełnił służby i nie wykonywał czynności procesowych, bowiem wyłącznie uczył się.

W uzasadnieniu skargi kasacyjnej wskazał, że w sprawie doszło do niewłaściwej wykładni art. 15b ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy i wadliwe przyjęcie, że skarżący pełnił służbę w organach bezpieczeństwa państwa w czasie swojej edukacji i tuż po niej. Jego zdaniem, kierunek wykładni prawa pozostaje w sprzeczności ze stanowiskiem judykatury (por. wyroki Sądu Apelacyjnego: w Białymstoku z dnia 27 sierpnia 2013 r., III AUa 1253/12 i z dnia 13 sierpnia 2013 r., III AUa 133/13).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W myśl art. 424¹ § 1 k.p.c. skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje zasadniczo od prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji, jeśli na skutek jego wydania stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie była i nie jest możliwa.

Skarżący przytoczył, że wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 17 grudnia

2014 r. jest prawomocny, a od niego (z uwagi na wartość przedmiotu sporu) nie przysługuje skarga kasacyjna, jak też nie istnieją przesłanki do wznowienia postępowania. Z kolei za istnieniem szkody przemawia znaczne zmniejszenie dochodów skarżącego.

Zgodnie z art. 424⁹ k.p.c. Sąd Najwyższy odmawia przyjęcia do rozpoznania skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, jeśli skarga jest oczywiście bezzasadna. Bezzasadność skargi jest oczywista, gdy już z jej treści, bez głębszej analizy i juredycznych dociekań, wynika, że nie zostałaby uwzględniona, czyli Sąd Najwyższy oddaliłby ją (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 października 2011 r., II BP 10/11 r., niepubl.; z dnia 26 sierpnia 2008 r., III BP 3/08, OSNP 2010 nr 1-2, poz. 13). Oceny, czy skarga jest „oczywiście bezzasadna” należy dokonywać w powiązaniu z pojęciem „niezgodności orzeczenia z prawem” (art. 424⁵ § 1 pkt 3 i 6 k.p.c.).

Orzeczenie niezgodne z prawem w rozumieniu art. 424¹ k.p.c. to orzeczenie, które jest sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami i z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć albo zostało wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, które jest oczywiste i nie wymaga głębszej analizy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2010 r., I BP 2/10, LEX nr 1515190). W sytuacji, gdy z bezpośredniego oglądu sprawy wynika, że skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia byłaby oddalona, trzeba przyjąć, że jest ona oczywiście bezzasadna w rozumieniu 424⁹ k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 22 sierpnia 2013 r., II BP 5/13, LEX nr 1555402; z dnia 26 sierpnia 2008 r., III BP 3/08, OSNP 2010 nr 1-2, poz. 13).

Zgodnie z art. 424⁴ k.p.c. skargę można opierać na podstawie naruszenia prawa materialnego lub przepisów postępowania, które spowodowały niezgodność orzeczenia z prawem. Podstawą skargi nie mogą być jednak zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów, co powoduje, że zarzuty skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia dotyczące naruszenia prawa materialnego muszą być oparte na faktach ustalonych przez sąd, a nie powoływanych przez stronę (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2007 r., II CNP 87/07, LEX nr 487545).

Przenosząc powyższe uwagi na grunt przedmiotowej sprawy, skarżący wskazał w petitum skargi na naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 15b ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy. Zgodnie z tym przepisem w przypadku osoby, która pełniła służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy lustracyjnej, i która pozostawała w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r., emerytura wynosi 0,7% podstawy wymiaru - za każdy rok służby w organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990. Przepis ten nie odnosi się w ogóle do wykonywanych przez funkcjonariusza czynności. Natomiast zaprezentowane w uzasadnieniu skargi poglądy judykatury nie stanowią ustawowego parametru oceny zgodności z prawem, gdyż prezentują odmienne sposoby wykładni prawa, a te - jak już wskazano - nie stanowią o dopuszczalności przedmiotowej skargi.

W judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się jednolicie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 2015 r., II UK 246/15, LEX nr 1794314), że krąg podmiotowy adresatów unormowania wyznacza - poza pozostawaniem w służbie przed 2 stycznia 1999 r. - jako jedyne kryterium pełnienie służby w organie bezpieczeństwa państwa. Wykładnia językowa tego przepisu nie pozostawia żadnych wątpliwości, że jego zakresem objęte są osoby pełniące służbę w organach bezpieczeństwa państwa, niezależnie od tego, czy z pełnieniem tej służby związane było wykonywanie przez funkcjonariusza czynności operacyjnych. Do odmiennych wniosków nie prowadzi również wykładnia art. 13 ust. 1 pkt 1b ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, który stanowi o równorzędym ze służbą w Policji, na zasadach z art. 15b, traktowaniu okresów służby w charakterze funkcjonariusza w organach bezpieczeństwa państwa. Warunkiem uznania danych okresów za okresy służby w organach bezpieczeństwa państwa wymienionych w art. 2 ustawy lustracyjnej jest sam fakt podporządkowania służbowego tym organom, pozostawania pod ich rozkazami. Ustawa nie uznaje zatem obniżki emerytur za konsekwencję naganności indywidualnych zachowań adresatów ustawy. Istotny jest jedynie sam fakt służby w organach bezpieczeństwa państwa, niezależnie od tego, na jakim stanowisku i w jakim charakterze, bowiem wszyscy „funkcjonariusze organów bezpieczeństwa pełnili swoje funkcje bez ponoszenia ryzyka utraty zdrowia lub życia, korzystając przy tym z licznych

przywilejów materialnych i prawnych w zamian za utrwalanie niehumanitarnego systemu władzy” (por. wyjaśniającą cel wprowadzenia zmian preambułę do ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, dodającej do ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, między innymi, art. 15b i art. 13 ust. 1 pkt 1b). Ten kierunek wykładni prawa akceptują także wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 25 maja 2016 r., II BU 7/15 (LEX nr 2056861) i 13 czerwca 2017 r., I UK 258/16 (niepublikowany). W końcu także zagadnienia prawne wyjaśniała uchwała siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 14 października 2015 r., III UZP 8/15 (OSNP 2016 nr 4, poz. 47).

Z uwagi na to, że ocena dowodów pozostaje wyłączną domeną sądów powszechnych i nie może być dokonywana oraz kontrolowana przez Sąd Najwyższy, a skarga ze swej istoty zmierza do podważenia poczynionych w sprawie ustaleń, Sąd Najwyższy, na zasadzie art. 424⁹ k.p.c., odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania. O kosztach orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.